

Prof. Dr JÓZEF KOFFLER (Lwów)

NAUKA HARMONII

(Ciąg dalszy)

Przetrzymania wielokrotne

Można przetrzymać równocześnie dwa, trzy, cztery, a nawet pięć tonów w akordzie. Przy wielokrotnym opóźnieniu unika się opóźnienia basu. Poza tym wszystkie opóźnienia podlegają omówionym już przepisom. W akordzie takim mogą być równocześnie przetrzymania rozwiązu-

jące się w dół, jak i w górę; oczywiście te pierwsze są lepsze i częściej używane.

Podwójne przetrzymanie może się rozwiązać ruchem równoległym w stosunku tercji lub seksty, bądź też ruchem przeciwnym, wówczas jedno rozwiązuje się przez wznoszenie, drugie przez opadanie.

D_5 $T \begin{smallmatrix} 9 & 8 \\ 4 & 3 \end{smallmatrix}$ D_5 $T \begin{smallmatrix} 9 & 8 \\ 4 & 3 \end{smallmatrix}$ D $T \begin{smallmatrix} 9 & 10 \\ 7 & 8 \end{smallmatrix}$ D^7 $T \begin{smallmatrix} 7 & 8 \\ 4 & 3 \end{smallmatrix}$

Przy potrójnym przetrzymaniu i równoległym, równoczesnym rozwiązaniu wszystkich trzech głosów nie powinny powstać równoległe kwinty ani

oktawy. Dopuszczalne są natomiast równoległe kwarty, kwinty zmniejszone lub septymy zmniejszone.

D^7 $T \begin{smallmatrix} 9 & 8 \\ 6 & 5 \\ 4 & 3 \end{smallmatrix}$ D^7 $T \begin{smallmatrix} 9 & 8 \\ 7 & 8 \\ 4 & 3 \end{smallmatrix}$ D^9 $T \begin{smallmatrix} 7 & 8 \\ 6 & 5 \\ 4 & 3 \end{smallmatrix}$

Przy większej jeszcze ilości przetrzymań muszą się głosy rozwiązać w obydwóch kierunkach. Przy czterokrotnym przetrzymaniu jest tylko wyjątkowo możliwe rozwiązanie równoległe, jak np.

Przez wielokrotne przetrzymania powstają wielodźwięki, wyglądające czasem jak samodzielne twory harmoniczne. Jednak o istocie przetrzymania decyduje melodyczna tendencja nut opóźnionych do rozwiązania się, t. j. dalszego poruszania się w pewnym, określonym i zdecydowanym kierunku. W dźwiękach tych przeważa więc pozioma dążność melodyczna nad pionowym ciężarem harmonicznym.

(C. d. n.)